

available at: http://nmc.at.ua/avatar/polozhennja_pro_adaptovani-avtorski_programi.doc (access February 5, 2016).

13. Pro vprovadzhennja novoї navchal'noї programi z fizichnoї kul'turi. List MON № 1/9-546 vid 17.08.2009 roku [About introduction of new on-line tutorial from a physical culture] (access February 15, 2016).
14. Pro zatverdzhennja Polozhennja pro porjadok rozroblennja j zaprovadzhennja navchal'nih program dlja zabezpechennja variativnoї skladovoї navchal'nih planiv zagal'noosvitnih navchal'nih zakladiv Mikolaivs'koї oblasti: nakaz Upravlinnja osviti i nauki Mikolaivs'koї oblasnoї derzhavnoї administracii vid 29.01.13 № 61. [About claim of Statute about the order of development and input of on-line tutorials for providing of variant constituent of curricula of general educational establishments of the Mykolaiv area], available at: http://osvita-mk.org.ua/2012-2013/polozhennja_programi_variativka.doc.
15. Pro porjadok pidgotovki i zaprovadzhennja avtors'kih navchal'nih program z informatiki zagal'noosvitnih navchal'nih zakladiv [About the order of preparation and input of authorial on-line tutorials from the informatics of general educational establishments] available at: <http://pidkorm.at.ua/load> (access February 20, 2016).
16. Slastenin V.A, Isaev I. F. and SHijanov E. N. Pedagogika: Ucheb. posobie dlja stud. vyssh. ped. ucheb. Zavedenij (2002) [Pedagogics], "Akademija", Moscow, Russia.
17. Kozhuhova N.N., Ryzhkova L.A., Borisova M.M., and Gorelova V.V. Teorija i metodika fizicheskogo vospitanija i razvitija rebenka. Prakticheskaja podgotovka studentov: ucheb. posobie dlja studentov vuzov, obuchajushhihsja po special'nostjam «Doshk. pedagogika ipsihologija», «Pedagogika i metodika doshk. obrazovanija» (2008) [Theory and methodology of physical education and development of child], VLADOS, Moscow, Russia.

УДК 37.037.1:159.922.72-053.5

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОГО ТА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І ПОЗАКЛАСНИХ ЗАНЯТТЯХ У ШКОЛІ

Потапова О.В., Маліков М.В.

*69600, Запорізький національний університет, вул. Жуковського,
66, м. Запоріжжя, Україна*

alenska18.1@mail.ru

Проаналізовано науково-методичний матеріал, та визначено, що основні причини розвитку відхилень у фізичному та психічному здоров'ї, а як наслідок у подальшому, девіантної поведінки в дітей молодшого шкільного віку виникають внаслідок політичної, соціально-економічної та екологічної нестабільності суспільства. На це впливають також посилення впливу псевдокультури, зміни в ціннісних орієнтаціях молоді, несприятливих сімейно-побутових відносин, відсутності контролю за поведінкою, надмірної зайнятості батьків. Соціальні фактори посилюють недоліки сімейного, шкільного та позашкільного виховання. Слабшає увага до особистості учня, його життєвого досвіду, інтересів, цінностей, емоційної сфери. У поданому матеріалі розкрито психолого-педагогічну сутність формування фізичного та психічного здоров'я через застосування корекційної діяльності і її профілактичну спрямованість у школі, а також обґрунтовано та систематизовано основні форми роботи з дітьми на уроках та позакласних заняттях з фізичної культури для формування фізичного та психічного здоров'я молодших школярів. Беручи до уваги той факт, що найбільш активно процес соціалізації, опанування головних сутнісних сил, оволодіння соціальними нормами і потребами відбувається в дитинстві, особливо в молодшому шкільному віці, який характеризується найбільш активним періодом соціалізації людини, нами розроблено та запропоновано основні форми роботи з дітьми та поетапна програма для формування фізичного та психічного здоров'я молодших школярів у школі протягом навчального дня.

Ключові слова: фізичне та психічне здоров'я, корекція девіацій, молодші школярі, фізична культура, форми роботи.

ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ФИЗИЧЕСКОГО И ПСИХИЧЕСКОГО ЗДОРОВЬЯ У МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ НА УРОКАХ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И ВНЕКЛАССНЫХ ЗАНЯТИЯХ В ШКОЛЕ

Потапова О.В., Маликов Н.В.

*69600, Запорожский национальный университет, ул. Жуковского, 66, г. Запорожье, Украина
alenska18.1@mail.ru*

На основе проанализированного научно-методического материала, определено, что основные причины развития отклонений в психическом здоровье, а как следствие в дальнейшем, девиантного поведения у детей младшего школьного возраста возникают вследствие политической, социально-экономической и экологической нестабильности общества, усиления влияния псевдокультуры, изменения в ценностных ориентациях молодежи, неблагоприятных семейно-бытовых отношений, отсутствия контроля за поведением, чрезмерной занятости родителей. Социальные факторы усиливают недостатки семейного, школьного и внешкольного воспитания. Ослабевают внимание к личности ученика, его жизненному опыту, интересам, ценностям, эмоциональной сфере. В представленном материале раскрыта психолого-педагогическая сущность формирования физического и психического здоровья через внедрение коррекционной деятельности с ее профилактической ориентацией в школе, а также обоснованы и систематизированы основные формы работы с детьми на уроках и внеклассных занятиях по физической культуре для формирования физического и психического здоровья у младших школьников. Принимая во внимание тот факт, что наиболее активно процесс социализации, освоения главных сущностных сил, овладением социальными нормами и потребностями происходит в детстве, особенно в младшем школьном возрасте, который характеризуется наиболее активным периодом социализации человека, нами разработаны и предложены основные формы работы с детьми и поэтапная программа формирования физического и психического здоровья младших школьников в школе в течение учебного дня.

Ключевые слова: физическое и психическое здоровье, коррекция девиаций, младшие школьники, физическая культура, формы работы.

FEATURES OF FORMATION OF PHYSICAL AND MENTAL HEALTH OF JUNIOR SCHOOLCHILDREN IN PHYSICAL EDUCATION LESSONS AND EXTRACURRICULAR ACTIVITIES IN SCHOOL

Potapova O., Malikov M.

*69600, Zaporizhzhya national University, Zhukovsky str., 66, Zaporizhzhya city, Ukraine
alenska18.1@mail.ru*

On the basis of the analysed scientific-methodical material, it is determined that the main reasons for the development of deviations in mental health, and as a result in further deviant behavior in children of primary school age occur due to political, socio-economic and ecological instability of society, the growing influence of pseudo-culture, changes in the value orientations of young people adverse family and domestic relationships, lack of control over the behavior, too busy parents. Social factors amplify the shortcomings of family, school and extracurricular education. Waning attention to the student's personality, his life experience, interest, values, emotional sphere. The submission revealed the psychological and pedagogical essence of the formation of physical and mental health through the implementation of remedial activities with its preventive orientation in school, and also justified and systematized the main forms of work with children in the classroom and extracurricular classes in physical culture for the formation of physical and mental health of Junior schoolchildren. Taking into account the fact that the most active process of socialization, development of essential forces, the mastering of social norms and requirements takes place in childhood, especially in primary school age, which is the most active period of human socialization, we developed and proposed the main forms of work with children and phased program development of physical and mental health of younger students in the school during the school day.

Key words: physical and mental health, correction of deviations, schoolchildren, physical culture, forms of work.

ВСТУП

Зміни, які відбуваються сьогодні в нашому суспільстві, виявили цілий ряд проблем, однією з яких є виховання фізично та психічно здорової дитини у школі, а зараз дуже багато дітей вже з молодшого шкільного віку мають відхилення у здоров'ї, що призводить у подальшому до розвитку девіантної поведінки.

Актуальність цієї теми полягає в тому, що з кожним роком зростає дитяча злочинність, наркоманія, спостерігається тенденція до збільшення кількості дітей із девіантною поведінкою. Така тенденція є результатом політичної, соціально-економічної та екологічної нестабільності суспільства, посилення впливу псевдокультури, зміни в змісті ціннісних орієнтацій молоді, несприятливих сімейно-побутових стосунків, відсутності контролю за поведінкою, надмірна зайнятість батьків, епідемії розриву шлюбів.

У нашому дослідженні під поняттям «девіантна поведінка» ми розуміємо систему дій та вчинків, які відхиляються від соціальних норм та правил і виявляються в стійкій неуспішності, відсутності бажання навчатися та саморозвиватися через недоліки сімейного виховання, проблеми зі здоров'ям (психічні або фізичні) та недосконалу організацію навчально-виховного процесу в школі.

Сьогодні фахівці [1, 3] виділяють три групи факторів і причин, які викликають відхилення (девіації) у поведінці учнів: соціальні, психолого-педагогічні та медико-біологічні.

Соціальні фактори посилюють недоліки сімейного та шкільного виховання. Відбивається і негативний приклад дорослих, вплив неформальних лідерів і груп та ін..

Усе це зменшує впевненість дитини в собі, її здатність до саморегуляції, самоствердження в життєво важливих ситуаціях. Виникає почуття самотності та незахищеності.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою дослідження є вивчення основних причин виникнення відхилень з боку фізичного та психічного здоров'я та розвитку девіантної поведінки в школярів 7 – 10 років, а також пошук шляхів її подолання в режимі уроків фізичної культури та активних позакласних шкільних заходів протягом навчального дня.

Завдання дослідження:

- розглянути основні причини відхилень у фізичному й психічному здоров'ї та стан розвитку девіацій у дітей молодшого шкільного віку;
- розкрити психолого-педагогічну сутність корекційної діяльності та її профілактичну спрямованість у формуванні фізичного та психічного здоров'я дітей молодшого шкільного віку у школі;
- визначити основні форми роботи з дітьми на уроках та позакласних заняттях з фізичної культури для формування фізичного та психічного здоров'я, корекції девіантної поведінки молодших школярів.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури й узагальнення досвіду передової педагогічної практики, тестування самооцінки; методи математичної статистики.

Дослідження проводилося на базі школи-інтернату №3 м. Запоріжжя. У цьому інтернаті навчаються діти-сироти, напівсироти, та діти, позбавлені батьківської опіки. Саме вказані причини, на аналізі яких ми зупинимось більш детально у наступному розділі статті, є результатом проявів відхилень у психічному здоров'ї та розвитку девіацій у цих дітей.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Для розкриття теоретичного аспекту наведеного дослідження слід звернутися до аналізу роботи провідних фахівців з проблеми виникнення девіантної поведінки, її причин і способів корекції.

Так, М. де Вінтер наводить приклади історичних досліджень, які доводять, що до XVIII століття проблеми складних підлітків навіть не існувало ні в медицині, ні у філософії, ні в педагогіці. У середні віки діти залучались до дорослого життя, починаючи із 7 років, і перехідного (складного) віку не існувало. Тільки у XVIII ст. були сформульовані основні особливості дітей такого віку; виокремлена група, що потребує соціальної уваги. У цей період у суспільстві існували обов'язки батьків відносно духовного і фізичного

благополуччя дітей, і, як наслідок, розвився особливий тип емоційних відносин у сім'ї. Для дітей було введено обов'язкове навчання в школі. У наступному сторіччі термін «контроль» відносно підлітків був змінений на термін «соціалізація», і були визначені її основні напрямки та критерії. Лише після першої Світової війни сформувався погляд на батьків як на помічників і «челядь» дітей. Парадоксально, але чим більше уваги суспільство приділяло підліткам і чим більше надавало їм особистих прав, тим гострішою ставала проблема складного віку.

Із сім'єю тісно пов'язане психічне і фізичне здоров'я людини. Дослідження причин неврозів дітей у багатьох країнах, безперечно, висуває на перше місце сімейні конфлікти, які не тільки дезорганізують, руйнують сім'ю, але є основою накопичення девіантного потенціалу дитини [2, 4].

Б.Н. Алмазов виділяє 4 типи неблагополучних сімей, які сприяють появі складних дітей:

- 1) сім'ї з недостатніми виховними ресурсами. До них належать руйновані сім'ї, або неповні; сім'ї з недостатньо високим загальним рівнем розвитку батьків, які не мають можливості допомагати дітям у навчанні; сім'ї з низьким матеріальним рівнем. Ці сім'ї самі по собі не формують складних дітей. Відомо багато випадків, коли в них виростили морально здорові діти. Проте такі сім'ї складають несприятливий фон для виховання дитини;
- 2) конфліктні сім'ї, в яких батьки не намагаються виправити недоліки свого характеру, або де один із батьків – нетерпимий до іншого. У таких сім'ях діти дуже часто тримаються опозиційно, інколи конфліктно-демонстративно. Більш дорослі протестують проти існуючого конфлікту, стають на бік одного з батьків;
- 3) морально неблагополучні сім'ї. Серед членів такої сім'ї спостерігаються розбіжності у світогляді та принципах організації сім'ї, бажання досягнути своєї мети, зневажаючи інтереси інших, використання праці іншого, прагнення підкорити своїй волі іншого і т.д.;
- 4) педагогічно некомпетентні сім'ї. У них надумані або застарілі уявлення про дитину замінюють реальну картину її розвитку. Наприклад, упевненість у можливості повної самостійності дитини, яка призводить до бездоглядності, викликає у дитини дискомфорт, емоційну напругу, прагнення відгородитися від усього нового і незнайомого, недовіру іншій людині.

Лікувально-педагогічний вплив на дітей з недоліками характеру можливий тоді, коли, з одного боку, медицина тісно співпрацює з педагогікою, а з іншого – коли психонервові відхилення у таких дітей усуваються завдяки педагогічним методам і прийомам. Дійсно, успіх тут досягається тільки при взаємному і глибокому проникненні однієї галузі в іншу, при дружньому сприянні лікаря і педагога. Тільки лікування або тільки виховання буде безрезультатним. У добре організованих медико-педагогічних закладах синтез медицини і педагогіки здійснюється на практиці [3].

Проблемою виправлення відхилень у поведінці займаються спеціалісти різних галузей. У молодшому шкільному віці особистість учня перебуває в стадії становлення, що створює сприятливі умови для формування його здібностей (Н.Дик, В.Бальсевич, О.Духнович, В.Запорожанова, І.Кожевнікова, О.Силіна, Н.Стамбулова) та упереджень щодо збереження здоров'я та його поліпшення (Г.Зайцев, А.Зайцева, Л.Латохіна, В.Марков, І.Мільман, М.Рипа, В.Велитченко, С.Волкова, Т.Бойченко, Н.Колотій, А.Царенко, Ю.Жеребецький, Р.Луцюк), фізичного розвитку та рухової підготовленості (Н.Андрушок та М.Андрушок, Є.Вільчковський, Т.Глухова, А.Кирилаш, А.Малий, В.Муравйов, Н.Назарова, М.Козленко, С.Цвек, А.Тер-Ованесян, Б.Шиян, А.Матвеев, Н.Дереклєєва, В.Страковська), а також вироблення соціально активної культурної поведінки шляхом корекції девіацій та превентивного виховання під час навчальної, виховної та позакласної діяльності (В.Галузинський, М.Голубенко, Н.Дереклєєва, М.Євтух, З.Морозова, В.Оржеховська,

В.Постовий, М.Рожков, З.Садовнича, М.Стельмахович, Б.Ступарик, В.Тузова, К.Фопель, Л.Шнайдер).

Складність і багатогранність зазначеної проблеми вимагає залучення до її вирішення фахівців у галузі не лише психології, дефектології, але й медицини, соціальної роботи, педагогіки, правоохоронної діяльності. Розуміння цього дозволило нам виділити необхідні шляхи забезпечення корекції девіантної поведінки молодших школярів (рис. 1). Цей рисунок свідчить про те, що лише гармонійне поєднання зусиль усіх вузьких спеціалістів забезпечує ефективність процесу формування фізичного та психічного здоров'я та корекції у школі.

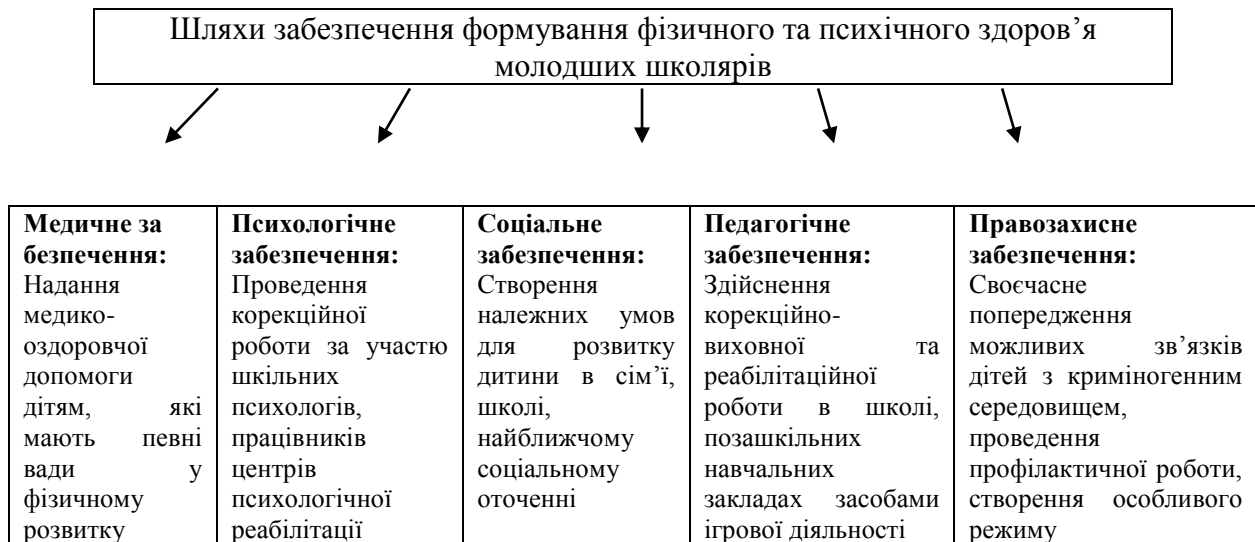

Рис. 1. Схема роботи педагогічного колективу школи

Найбільш глибоко психолого-педагогічну сутність корекційної діяльності і її профілактичну спрямованість, на наш погляд, розкрили психологи і психотерапевти (С.Бадмаєв, З.Білоусова, Г.Гурменська, О.Карабанова, А.Лідерс, Л.Міщик, В.Сластенін, А.Співаковська та ін.), які вважають корекцію особливим способом організованого психологічного впливу, що здійснюється з групами підвищеного ризику, спрямованим на перебудову, реконструкцію тих несприятливих психологічних новоутворень, які визначаються як психологічні фактори ризику, на відтворення гармонійних відносин дитини з середовищем.

Проблема педагогічного забезпечення корекції девіантної поведінки дітей активно досліджувалась і у XX ст. Питанням корекції відхилень у поведінці дітей присвятили свої праці Г.Белінський, В.Бехтерев, П.Блонський, Л.Виготський, В.Кащенко, Я.Корчак, А.Макаренко, В.Сухомлинський, С.Шацький.

Дані багатьох науковців свідчать про необхідність корекційної роботи з молодшими школярами, які виявляють девіантну поведінку, з боку медичних працівників, психологів, батьків, вчителів, вихователів, працівників правоохоронних органів, а також вчителів фізичної культури.

Крім того, проблема корекції девіантної поведінки молодших школярів має вирішуватися не лише педагогічними засобами (бесіди, класні часи, діагностика та корекція психологом, соціальним працівником, робота з батьками та ін.), які пасивно виправляють наслідки порушення поведінки, а також шляхом застосування засобів фізичної реабілітації, які максимально залучають до активної роботи саму дитину, та через це усувають причину змін у поведінці, які часто є наслідками порушення здоров'я (розлади нервової системи; порушення роботи опорно-рухового апарату та постави, слабкий розвиток м'язів тулуба та кінцівок, хронічні захворювання дихальної та серцево-судинної систем. Це спричиняє зниження загальної працездатності через зниження функціональної активності кардіореспіраторної системи).

Багатьма вченими та дослідниками доведено, що фізичне і психічне здоров'я пов'язані між собою. Тому, використовуючи рухову активність, можна підвищувати рівень фізичного розвитку і здоров'я, а також позитивно впливати на розвиток психічних процесів, які недостатньо розвинені в таких дітей.

Спираючись на наведені факти та отримані результати теоретичних дослідження щодо психічного здоров'я молодших школярів та програм роботи з дітьми у школі, спонукають на розробку поетапного та систематичного процесу корекційної роботи в сучасній школі.

Таблиця 1 – Етапи здійснення корекційної роботи щодо формування фізичного та психічного здоров'я та їх особливості

Етап	Зміст роботи	Засоби	Результат
I	Діагностика функціонального стану фізичного та психічного здоров'я молодших школярів	Анкетування, спостереження, тестування фізичних якостей, визначення ставлення дитини до здоров'я, фізкультури та спорту, норм поведінки	Вибір напрямку корекційної програми, визначення групи, з якою дитина відвідуватиме корекційні педагогічні та рухові заняття для формування психічного здоров'я
II	Застосування реабілітаційних та соціально-педагогічних ігор, надання знань про здоров'я, норми поведінки та колективне виховання.	Систематичне проведення засобів ігрової діяльності (підвищення рухової активності) протягом дня та в позашкільний час, у яких кожен бере участь; дозування та підбір ігор, їх тривалість згідно з індивідуальними особливостями дітей; формування культурних якостей через гру	Профілактика гіподинамії, початкова адаптація організму дітей до дозованого фізичного навантаження, шляхом постійного спостереження за зовнішніми змінами і керування процесами навантаження й відпочинку; засвоєння знань про здоровий спосіб життя, систематичне вимагання від дітей виконання обов'язків щодо дотримання правил поведінки та норм культури
III	Керування та управління процесом навчання та виховання у школі вчителем, здійснення зворотнього зв'язку з дітьми та їхніми батьками	Проведення занять у спортивних секціях, участь у змаганнях та показових виступах, систематична участь у виховному житті класу та планування дітьми разом з учителем корисних та цікавих справ, свят, складання традицій класу; навчання аналізу вчинків	Свідома потреба дитини в заняттях фізичною культурою та спортом, додержання правил та норм поведінки, знання про які переходять у навик та норму життя, отримання задоволення від занять спортом та виконання повсякденних обов'язків у класі, формування дружного та міцного колективу, у якому кожна дитина відчуває свою значущість у досяганні загальної колективної мети

Після проведення першого етапу роботи та для позитивної корекції девіантної поведінки необхідною, у першу чергу, є позитивна налаштованість дитини на спільну працю з однолітками та вчителями. Лише за таких умов можливим є виправлення стану здоров'я та форм поведінки молодших школярів.

Звичайно, відповідальним за процес формування та корекції фізичного та психічного здоров'я є педагог, а результат залежить від його професійної готовності та особистісних якостей. Основною тенденцією, за допомогою якої можна судити про професійну діяльність учителя, є педагогічна дія як єдність мети та змісту.

Найважливішим критерієм ефективного рішення виховних завдань є позитивні зміни в свідомості вихованців, що виявляються в емоційних реакціях, поведінці, діяльності. Успіх виховної діяльності пов'язаний перш за все з тим, наскільки педагог володіє умінням розвивати і підтримувати пізнавальні інтереси дітей, створювати атмосферу творчості, групової відповідальності і зацікавленості в успіху товаришів.

Урок фізичної культури є основною формою рухливої активності в школі. Фізичні вправи вимагають від дитини активного використання всіх видів мислення і тому є чудовим засобом розвитку інтелекту. Творче мислення починається з виникнення утруднення, наслідком чого є проблемна ситуація. Для її вирішення учням треба порівнювати, протиставляти, аналізувати й узагальнювати. Отже, активізується їхнє мислення, вони вчаться самотійно

приймати рішення, і це створює психологічну основу для успішного вирішення завдань, спрямованих на розвиток творчого мислення.

Також на уроках фізичної культури проявляються всі види пам'яті: при показі фізичної вправи провідна роль належить зоровій пам'яті, при поясненні (розповідь, опис) – слуховій та словесно-логічній, при виконанні фізичних вправ – рухливій, тактильній, вестибулярній.

Рухлива активність молодших школярів пов'язана безпосередньо з мотивованим і усвідомленим виконанням фізичних вправ. Дітей цього віку передусім спонукає інтерес до рухливої активності взагалі (на основі первинних мотивів). Вони і без уроків фізичної культури дуже багато бігають, стрибають, грають.

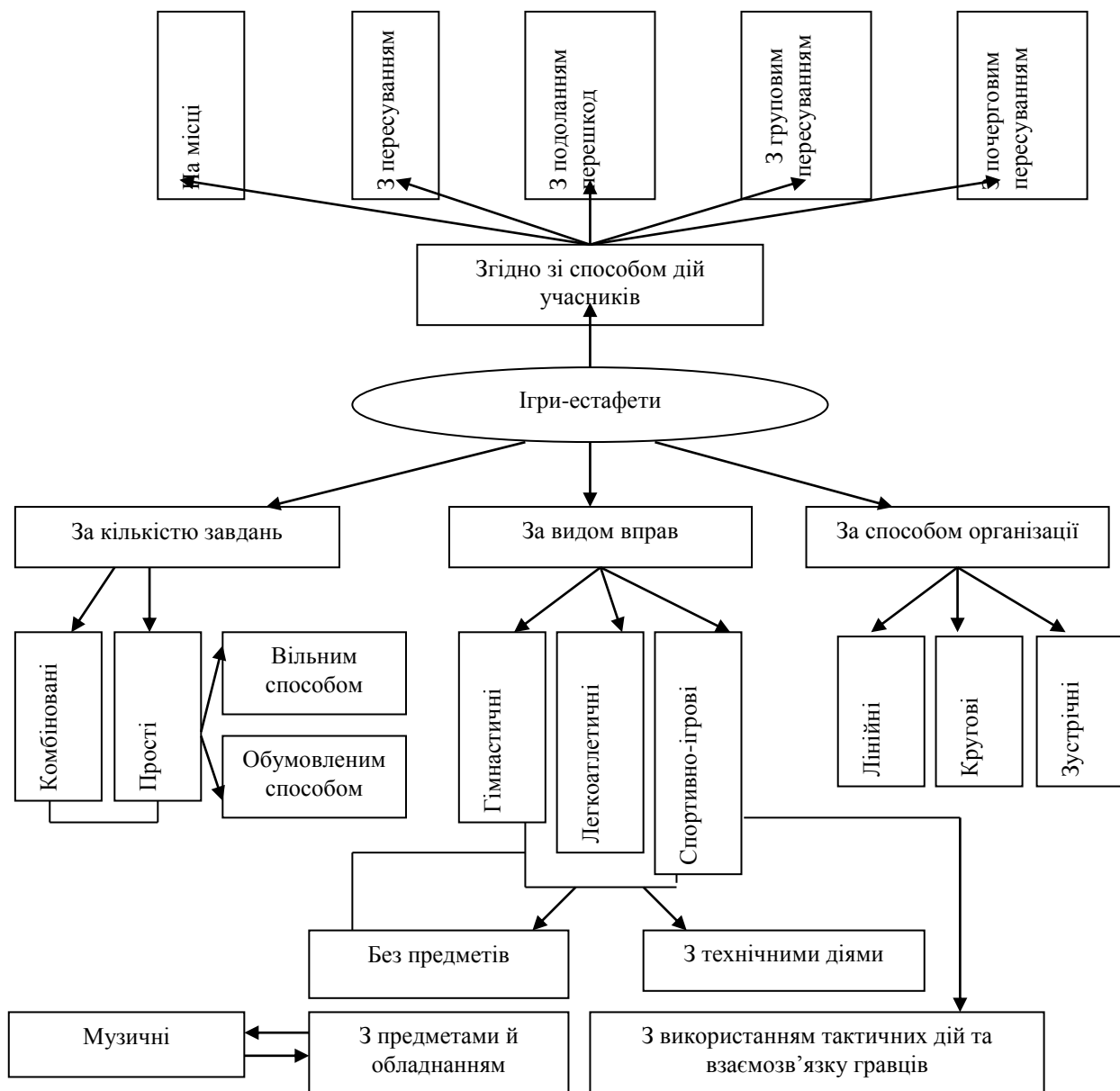

Рис. 2. Класифікація ігор-естафет на заняттях фізичною культурою

Гра – це звична форма занять для молодших школярів, але вона є і розвагою, і засобом розвитку. За допомогою ігор, які вимагають виявлення рухливої активності, учні засвоюють правила і норми раціональних форм руху, розвивають психічні та фізичні якості, комунікативні здібності. На уроках із дітьми молодшого шкільного віку важливим є використання сюжетних ігор, ігор з предметами з використанням всього арсеналу форм і засобів фізичного виховання для дітей.

Наші дослідження показують, що в сучасній загальноосвітній школі більше 20% дезадаптованих учнів, більше 50% – діти групи ризику, у багатьох астенічні та невротичні реакції. Стосовно безпосередньо шкіл-інтернатів, то майже всі 100% мають вади здоров'я, поведінки, психічного та фізичного розвитку. Лише з фізично здоровою дитиною можливе використання всього розмаїття ігрових ситуацій для розвитку особистісних якостей. Але лише фізично здорова дитина може бути суспільно корисною для оточуючих, вона повинна мати індивідуально розвинуті навички культури поведінки.

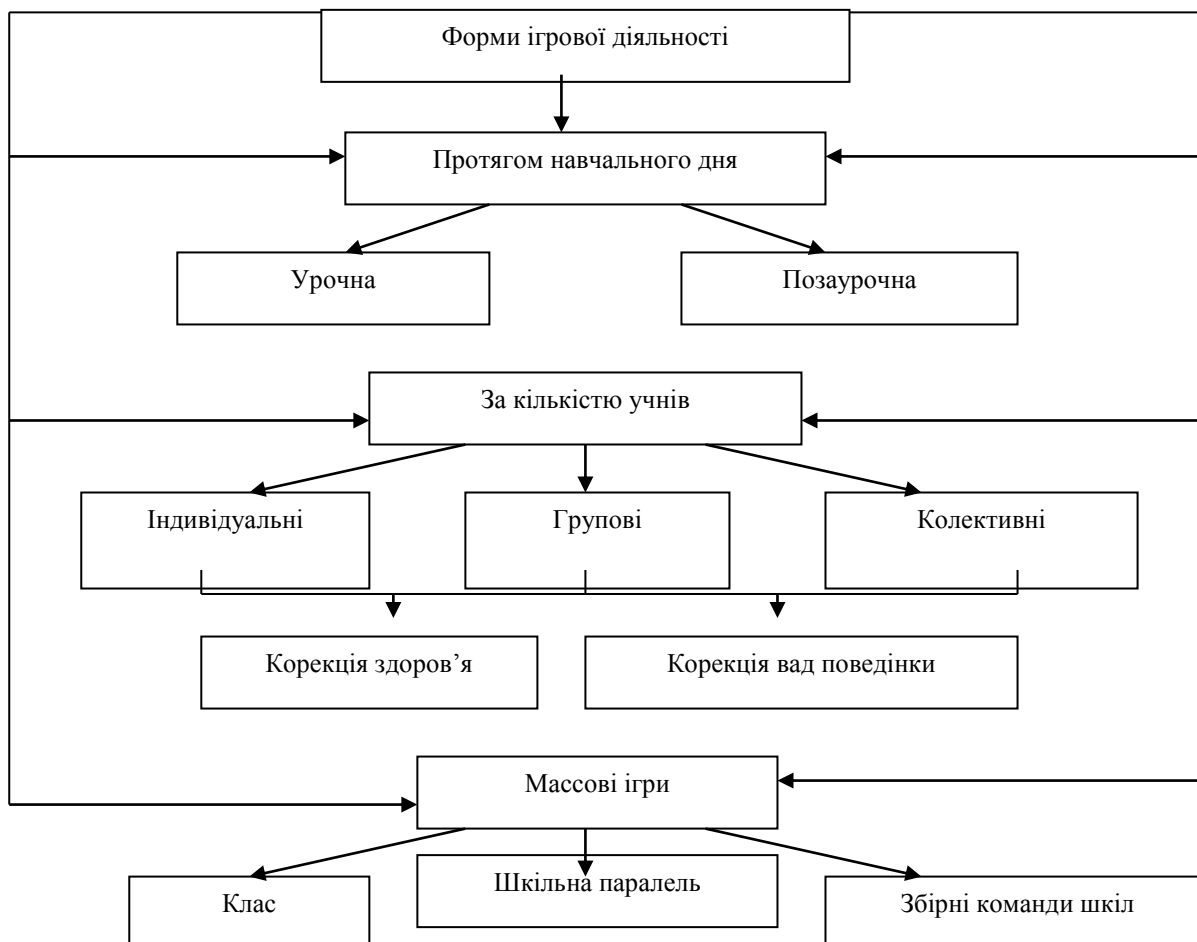

Рис. 3. Основні форми ігрової діяльності для формування здоров'я у молодших школярів

Майже всі сучасні діти мають вади здоров'я з боку різних систем організму, а також психічні розлади. За дослідженнями науковців, основними причинами погіршення стану здоров'я учнів є відсутність належної культури здоров'я, достатніх засобів для його зміцнення, низький рівень пропаганди здорового способу життя. Сучасні вчені прогнозують погіршення здоров'я молодших школярів, що обов'язково вплине і на наступні покоління. Через це в роботі ми використовували комплексно різні форми та ігрові методики протягом навчального та позаурочного часу. Це дозволило урізноманітнити навчально-виховний процес у школі та зацікавити в ньому дітей.

Використання представлених форм, засобів, методів щодо формування психічного здоров'я через впровадження корекційної роботи в школі дозволило покращити стан фізичного та психічного здоров'я, фізичної підготовленості молодших школярів, підвищити рівень фізичної активності, що позитивно вплинуло на психофізичний стан досліджуваних школярів загальноосвітніх шкіл.

ВИСНОВКИ

1. Розроблено поетапну систему формування фізичного та психічного здоров'я, а також корекції девіантної поведінки молодших школярів, у якій розкрито засоби, за допомогою

яких відбуватиметься процес ігрової діяльності, а також очікуваний результат. Це найважливіший критерій ефективності вирішення виховних завдань, до якого відносяться і позитивні зміни у свідомості вихованців, які виявляються в емоційних реакціях та поведінці.

2. Важливим етапом формування психічного здоров'я у молодших школярів є обов'язкове використання діагностико-прогностичного процесу з подолання та попередження девіацій у поведінці молодших школярів. Зміст другого та третього етапів корекційного комплексу доречно умовно поділити на три основні складові корекційного процесу в школі: навчальна робота (ігрова діяльність під час навчальних занять), загально-виховна робота (основою всіх виховних заходів були гармонійно поєднані творчі, спортивні, рухливі, рольові, театральні, тематичні та ін. ігри) та ігрова діяльність оздоровчого напрямку – позакласна оздоровча робота в школі (спортивні секції, лікувальна фізична культура та «Година здоров'я»). Згідно зі змістом корекції девіацій поведінки (наслідків) потрібно проводити соціально-педагогічними іграми, а причини корегувати з використанням реабілітаційних ігор.

3. До форм ігрової діяльності ми підходили згідно з розробленою класифікацією, яку застосовували під час роботи: урочна (урок фізичної культури повинен плануватися згідно зі змістом та метою; використання фізкультхвилинок на загальнонавчальних уроках; щоденне проведення гімнастики до занять, гімнастика пробудження, релаксаційна гімнастика тощо) та позаурочна форми (заняття в спортивних секціях у школі після уроків – баскетболом для хлопців та художньою гімнастикою з елементами хореографії для дівчат; участь у спортивних тематичних та сімейних святах і виховних заходах); групові корекційні заняття, де відбувалося виправлення вад поведінки (подолання агресії, позбавлення гніву, нормалізація самооцінки – насамперед її підвищення) та здоров'я згідно з типом девіацій та відхиленням у стані здоров'я (корекція постави та плоскостопості, навчання дихальним вправам та іграм, нормалізація функціонування нервової системи для корекції тривожності тощо); колективна форма занять (робота з дітьми класу, для виховання наполегливості, позбавлення байдужості та неорганізованості); масова форма занять (залежно від кількості дітей) – робота з класом (брали участь діти одного класу), робота зі шкільною ланкою (діти перших або других класів, тобто одного віку), масові ігри – робота з дітьми декількох класів, або збірних команд шкіл («Веселі старты», «День здоров'я», «Новорічні перегони» тощо).

Протягом експерименту в контрольних колективах дітей з низьким рівнем розвитку фізичного та психічного здоров'я, тобто дітей з девіантною поведінкою зменшилося на 7,53%, а в експериментальних з 45,23% до 9,39%, тобто на 35,84% молодших школярів.

Проведене дослідження не вичерпує всіх завдань формування фізичного та психічного здоров'я, особливостей корекції девіантної поведінки дітей молодшого шкільного віку в навчальних закладах України. Подальшого дослідження потребують проблеми розробки диференціації форм та змісту ігрової діяльності з дітьми згідно зі станом здоров'я та рівнем фізичної підготовленості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воспитание трудного ребенка: Дети с девиантным поведением / Под. ред. Рожкова М.И. – М. : ВЛАДОС, 2003. – 240с.
2. Майерс Д. Социальная психология / Д. Майерс. – СПб. : Питер, 2012. – 311 с.
3. Коррекционная педагогика в начальном образовании: учебное пособие / Под ред. Г.Ф. Кумариной. – М. : Академия, 2011. – 320 с.
4. Руденко А.М. Психология для медицинских специальностей /А.М. Руденко, С.И. Самыгин. – Ростов н /Д. : Феникс, 2011. – 317 с.

REFERENCES

1. Parenting a difficult child: Children with deviant behavior / Ed. edited by Rozhkov M. I. – M. : VLADOS, 2003. – 240S.
2. Myers D. Social psychology. Myers. – SPb. : Peter, 2012. – 311 S.

3. Correctional pedagogy in primary education: textbook / ed. G. F. Kumarina. – М. : Academy, 2011. – 320 p.
4. Rudenko, A. M., Psychology for medical students /A. M. Rudenko, S. I. Samygin. – Rostov n /D : Feniks, 2011. – 317 p.

УДК 378.037 – 053.67

ВЛИЯНИЕ ЗАНЯТИЙ ПО ФИЗИЧЕСКОМУ ВОСПИТАНИЮ НА УРОВЕНЬ РАЗВИТИЯ ФИЗИЧЕСКИХ КАЧЕСТВ СТУДЕНТОВ 18-19 ЛЕТ

Чередниченко И.А.

*69063, Запорожский национальный технический университет, ул. Жуковского, 64,
г.Запорожье, Украина*

missis.tcheredni4enko2011@yandex.ru

Представлены результаты оценки показателей физической подготовленности студентов 18-19 лет. Проанализированы начальный и конечный уровни развития физических качеств. Изучены изменения показателей физической подготовленности юношей и девушек 18-19 лет в течение учебного года. На основании полученных результатов проведена оценка эффективности занятий по физическому воспитанию в высшем учебном заведении. В исследовании принимали участие студенты 2 курса Запорожского национального университета. Оценка показателей физической подготовленности проводилась по следующим тестам: бег 100 м, с; челночный бег 3x10 м, с; наклон из положения седа ноги врозь, см; прыжок в длину с места, см; подтягивание в висе на перекладине (юноши) и подтягивание в висе на низкой перекладине (девушки), количество раз; бег 1000 м (юноши) и бег 500 м (девушки), мин. Анализ результатов проведенного исследования позволяет отметить, что ни у одного из студентов, ни по одному из физических качеств не выявлен высокий уровень. По окончании исследования улучшились показатели в тестах на силу и ловкость у юношей; у девушек – на выносливость, гибкость, ловкость и скоростно-силовые способности. Достоверность различий была отмечена только у юношей в тесте на силу, по остальным тестам различия не достоверны. Результаты анализа динамики показателей физической подготовленности юношей и девушек 18-19 лет свидетельствуют о низкой эффективности занятий по физическому воспитанию у студентов 2 курса, поэтому задачей дальнейшего исследования является разработка и внедрение комплексной программы повышения уровня физической подготовленности студентов 18-19 лет с использованием разных видов физических упражнений.

Ключевые слова: студенты, юноши, девушки 18-19 лет, физические качества, физическая подготовленность, организация занятий по физическому воспитанию в ВУЗе.

ВПЛИВ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА РІВЕНЬ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ 18-19 РОКІВ

Чередниченко І.А.

*69063, Запорізький національний технічний університет, вул. Жуковського, 64,
м.Запоріжжя, Україна*

missis.tcheredni4enko2011@yandex.ru

Наведено результати оцінки показників фізичної підготовленості студентів 18-19 років. Проаналізовано початковий і кінцевий рівні розвитку фізичних якостей. Вивчено зміни показників фізичної підготовленості юнаків і дівчат 18-19 років протягом навчального року. На підставі отриманих результатів проведено оцінку ефективності з фізичного виховання у вищому навчальному закладі. У дослідженні брали участь студенти 2 курсу Запорізького національного університету. Оцінка показників фізичної підготовленості проводилася за такими тестами: біг 100 м, с; човниковий біг 3x10 м, с; нахил з положення сидячи ноги нарізно, см; стрибок у довжину з місця, см; підтягування у висі на перекладині (юнаки) і підтягування у висі на низькій перекладині (дівчата), кількість разів; біг 1000 м (юнаки) і біг 500 м (дівчата), хв. Аналіз результатів проведенного дослідження дозволяє відзначити, що в жодного зі студентів, за жодного з фізичних якостей не виявлено